

תשורה

משמחת הנושואין של

אברהם ברוך ויוכבד שיחיו נפרסטק

כ"ב כסלו ה'תשפ"א

ב"ה

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים אברהם ברוך שיחי' עם ב"ג הכלה מרת יוכבד תחי', למזל טוב.

התודה והברכה מובעת בזה לכל קרובינו וידידינו, אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו, ביום שמחת לבנו, ולברך את הזוג בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות ורוחניות גם יחד.

לזכרון טוב מיום כלולות צאצאינו, ועל יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, בעת חתונת הרבי והרבנית הצדקנית – הננו בזה להגיש בפניכם תשורה זו.

התשורה כוללת:

א. פותחין בדבר מלכות – דברים שנשא כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בסעודת חתונה ביום כ"ב כסלו ה'תש"ד.

ב. הגהות של הרבי על שיעורים בספר התניא – קונטרס אחרון ד"ה "דוד זמירות קרית להו כו".

הגהות אלו מתפרסמים כאן לראשונה באדיבות משפחת וויינבערג שי'.

ג. מכתבים מהרבי לסבא רבה של הכלה, הרה"ח ר' חיים שמרי' גורארי'.

ד. מכתבים מסב החתן הרה"ג הרה"ח הרב הלל פעוונזנער ז"ל לכמה מידידיו.

תודתנו נתונה לדוד החתן הרה"ח ר' אברהם ברוך שי' פעוונזנער על עריכת המכתבים והוספת ההערות, ולמשפחת מטוסוב והרה"ח ר' ראובן שי' על מסירת הצילומים משנת תשי"א מארכיון אביהם הרה"ח ר' שלמה מטוסוב ע"ה.

תודתנו נתונה לכל אלו שסייעו ונטלו חלק בהכנת התשורה, ובמיוחד להתמימים
מנחם מענדל שי' מונדשיין, יוסף יצחק שי' קלאפמאן, ומערכת 'מפתח'.

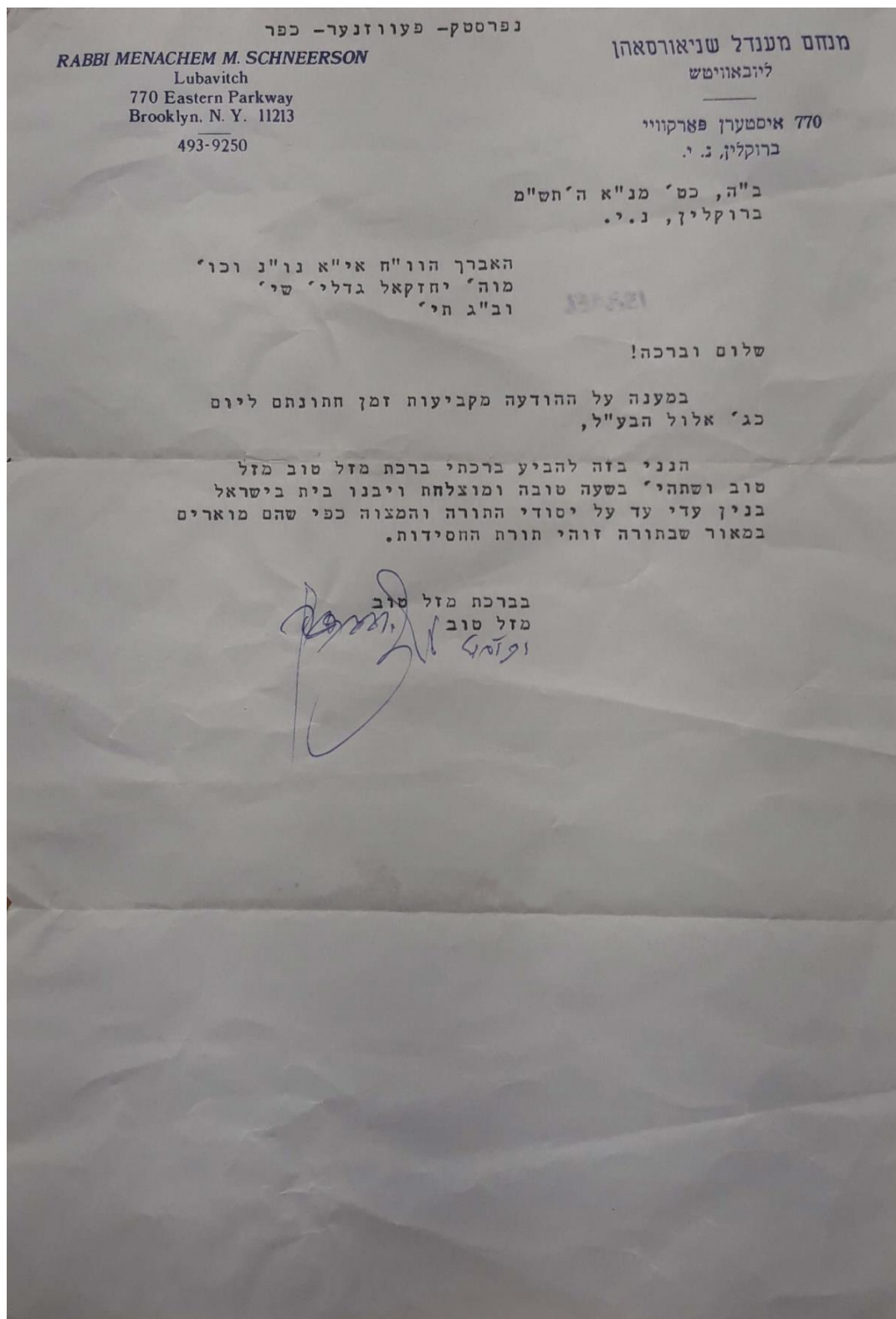
ויהי רצון אשר משמחת נישואין זו נזכה תיכף ומיד ממש לשמחת הגאולה,
ולשלימות הנישואין דישראל וקוב"ה, ויתקיים היעוד "מהרה ישמע בערי יהודה
ובחוצות ירושלים . . קול חתן וקול כלה גו" בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלכנו משיחנו
בגאולה האמיתית והשלמה, תיכף ומיד ממש.

מוקיריהם ומכבדיהם

משפחת סגל
ברוקלין, נ.י.

משפחת נפרסטק
פריז, צרפת

כ"ב כסלו ה'תשפ"א
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
שכונת המלך קראון הייסט, כאן צוה ה' את הברכה

מכתב ברכה מהרבי לנישואי הורי החתן

דבר מלכות

שיחה מהרבי
כ"ב כסלו תש"ד, בעת קבלת פנים

דבר מלכות

משנת תש"ג עד שנת תשכ"ג, למעלה מששים זוגות מחסידי חב"ד זכו שכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ישתתף בחתונתם.

לפני קבלת הנשיאות, הי' כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו - חתנא דבי נשיאה כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע - נוסע לאולם החתונה, ומשתתף ב"קבלת פנים" או בחופה, ולפעמים גם בסעודה, והי' מתכבד בסידור קידושין או באמירת שבע ברכות, ולפעמים הי' גם אומר דבר תורה.

לפי הידוע לנו, החתונה הראשונה בה נאם כ"ק אדמו"ר בארצות הברית, היתה חתונת ר' מרדכי דב אלטיין ע"ה - ביום כ"ב כסלו ה'תש"ד, באולם "עמפייער מענאר, ברוקלין".

תיאור החתונה והרושם העז שהותיר הנאום על הקהל, כתב הרה"ח ר' חיים מרדכי אייזיק חדקוב ע"ה בדיעה שהוכנה לפרסום באחד מכתבי העת היהודיים, והוגהה ע"י הרבי.

תוכן הדברים שנאמרו בחתונה, מופיע גם בשתיים מ"רשימות" כ"ק אדמו"ר שרשם לעצמו, כנראה לפני החתונה - כפי שנהג לרשום מראש נקודות מתוכן נאומיו. (נדפס ב'מקדש ישראל' ע' 2 ואילך)

א שיינע חסידישע חתונה אין בראנזוויל
א.י. בראנזוויל

אין חב"ד, צ"ל כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
מאז שנת ה'תש"ג עד שנת ה'תשכ"ג, למעלה מששים זוגות מחסידי חב"ד זכו שכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ישתתף בחתונתם. לפני קבלת הנשיאות, הי' כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו - חתנא דבי נשיאה כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע - נוסע לאולם החתונה, ומשתתף ב"קבלת פנים" או בחופה, ולפעמים גם בסעודה, והי' מתכבד בסידור קידושין או באמירת שבע ברכות, ולפעמים הי' גם אומר דבר תורה. לפי הידוע לנו, החתונה הראשונה בה נאם כ"ק אדמו"ר בארצות הברית, היתה חתונת ר' מרדכי דב אלטיין ע"ה - ביום כ"ב כסלו ה'תש"ד, באולם "עמפייער מענאר, ברוקלין". תיאור החתונה והרושם העז שהותיר הנאום על הקהל, כתב הרה"ח ר' חיים מרדכי אייזיק חדקוב ע"ה בדיעה שהוכנה לפרסום באחד מכתבי העת היהודיים, והוגהה ע"י הרבי. תוכן הדברים שנאמרו בחתונה, מופיע גם בשתיים מ"רשימות" כ"ק אדמו"ר שרשם לעצמו, כנראה לפני החתונה - כפי שנהג לרשום מראש נקודות מתוכן נאומיו. (נדפס ב'מקדש ישראל' ע' 2 ואילך)

א שיינע חסידישע חתונה אין בראנזוויל

זונטיק, כ"ב כסלו, האָט דער באַוואוסטער רב פון בראַנזוויל הרב ר' ישראל דזשייקאבסאן געפירט צו דער חופה זיין גערָאָטענע טאָכטער רחל, אַן אַקטיווע אָנפירערין פון די "בית רבקה" סקוהלס און "מסיבות שבת" פאַר מיידליך, און דער חתן איז הרב מרדכי אלטיין, אַ ראש ישיבה אין "אחי תמימים" אין פיטסבורג.

מסדר קידושין [שבזה נכלל הז' ברכות] האָבן די צוויי איידים פון ליובאוויטשער רבי'ן, הרב שמרי'

גורארי' און הרב מנחם שניאורסאהן, און אויך דער טומשפולער רבי הרב טווערסקי-שניאורסאן.

פיל פון די פראַמינענטסטע רבנים האָבן אָנטייל גענומען אין דער שמחה, צווישן זיי, הרב טאמאשאוו וועלכער איז פּרעזידענט פון ועד הרבנים פון בראַנזוויל און איסט־ניו־יאָרק, הרב ניסן טעליושקין, הרב אקסלראד פון באָלטימאָר, הרב ריבקיין, הרב סימפּסון, אַלע ראשי ישיבות פון דער ליובאוויטשער ישיבה "תומכי תמימים" א.א.וו.

אַ גרויסן רושם האָט איבערגעלאָזן אויף דעם גרויסן פּאַרזאַמלטן עולם, די באַגריסונגס רעדע פון הרב מנחם שניאורסאהן, וועלכע ווייזט אָן . . [תוכן הנאום, נדפס לקמן].

מערערע תלמידי הישיבות האָבן משמח געווען מיט נגונים און רקודים, און די עכט אידישע חתונה שמחה האָט איבערגעלאָזן אויף אַלעמען אַן אומפאַרגעסליכן גוטן איינדרוק.

בס"ד. ר"ד בעת קבלת פנים - כ"ב כסלו ה'תש"ד

דורכדעם וואָס אידן האָבן איין ג-ט און איין תורה, זיינען זיי איין פאַריניקטע פּאָלק אין זייער גאַנצער פאַרשפּרייטונג, און די שמחה פון איין אידן שטאַרקט דעם מוט פון אַלע איב[ע]ריקע אידן.

אידן צייכנען זיך אויס מיט זייער שטאַרקן בטחון, און [אויך] אין די ביטערסטע צייטן זיינען זיי זיכער מיטן ענטגילטיקן נצחון.

עס איז אָבער אַלעמאַל נויטיק ס'זאָלן זיין אידן איבערגעגעבענע פאַר אידישקייט מיט מסירות נפש ווי מתתי' מיט זיינע זין, און אַז אידישע קינדער זאָלן אָפּגעהיט ווערן אין זייער עכטע אידישקייט, ניט אַסימילירנדיק זיך צווישן אַנדער[ע] פעלקער, פונקט ווי ס'איז אויסגעהיט געוואָרן דער קריגעלע אויל פון אומריינע יונישע הענט, און האָט דערפאַר געלייכט און געלייכט.

[תרגום חפשי]

ישראל יש להם "ד' אחד" ו"תורה אחת", ועל־ידי־זה הרי גם הם עם אחד ומיוחד, אף בפזורים בד' כנפות הארץ. ולכן שמחה של אחד מהם - מוספת אומץ בכל שאר בני־ישראל.

עם ישראל בולטים בבטחונם החזק, ואף בזמנים הכי מרים הרי הם בטוחים בנצחיותם.

עם זאת, תמיד נחוץ שיהיו בני־ישראל שיפעלו במסירות נפש עבור היהדות - כמו שלמדים זה גם ממאורעות ימי החנוכה ממתתי' ובניו שעמדו בכל תוקף, ושילדי וילדות בני־יהו שמורים שלא יתערבו בין הנכרים ח"ו, בדיוק כפי שהפך שמן שהי' חתום בחותמו של כהן־גדול, נשמר מידיהם הטמאות של היונים, שלכן הוא דלק והאיר הלוך ואור.

(רשימות חוברת קעד)

ישראל יש להם ד' אחד¹, וע"י תורה אחת² הרי גם הם עם אחד ומיוחד אף בפזורים³ בד' כנפות הארץ. ולכן שמחה של אחד מהם שייכת ומוספת אומץ בכל בני".

ואף שלכאורה כשבנ"י מעבר לים נתונים בשבי⁴, ואין לראות, בעין השכל, אופן הצלה לכולם, ה"ז סיבה ליאוש - היפך שמחה,

אבל זהו מקווים בולטים של צורת עם ישראל, שאין נותנים מקום ליאוש, כי תמיד יש תקווה, ובטוחים בנצחיותם.

ולמדים זה גם ממאורעות ימי החנוכה, שהיו חלשים ומעטים נגד ממלכה אדירה, וגם מבפנים תנועת המתיוונים הלכה ומתפשטת - ובכ"ז עמדו מתתי' ובניו בכל תוקף, וסוף סוף היו הם המנצחים, ומיון והמתיוונים לא נשאר שריד.

ונס גדול הי' שם שקבעו ע"ש זה מצוה נ"ח⁵. ותוכנה: שצ"ל שמור פך שמן חתום בחותמו של כה"ג, ואף שאין בו אלא להדליק אלא יום אחד - הוא דולק עד שמכינין שמן טהור להדליק, ואין הפסק בהדה"נ.

עלינו לשמור שילדי וילדות בני"י לא יהיו בהם מגע נכרים לטמאם ח"ו. ואם יבואו ויאמרו אין בהם להדליק אלא יום א' - מובטחים אנו ועומדים שידליקו ויאירו הלוך ואור.

ישראל יש להם ד' אחד, וע"י תורה אחת הרי גם הם עם אחד ומיוחד אף בפזורים בד' כנפות הארץ. ולכן שמחה של אחד מהם שייכת ומוספת אומץ בכל בני".

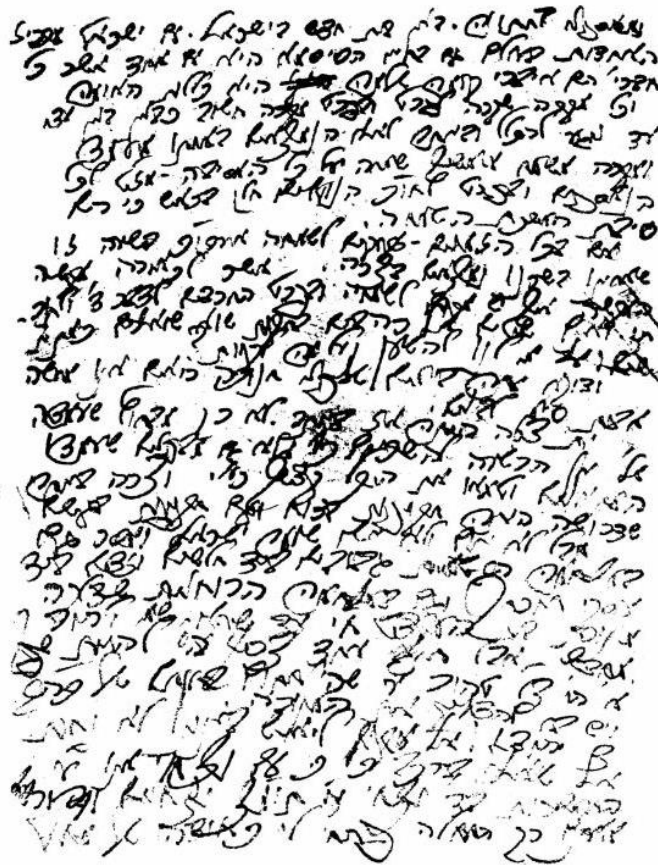
1) ואתחננו ו, ד. ועוד.
2) לשון הכתוב - בא יב, מט. ועוד.
3) ע"פ לשון הכתוב - אסתר ג, ח.
4) הכוונה למצבם של יהודי אירופא בשנות השואה.
5) שבת כא, ב. רמב"ם הל' חנוכה פ"ג ה"ב.

ועבודתנו היא באופן גלוי שלא להתבייש - על פתח ביתו מבחוץ⁶, להאיר גם ברה"ר,
ומוסיף והולך מיום ליום, כי מעלין בקודש⁷.

6) שבת שם.

7) ראה שבת שם: "יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך . . דמעלין בקודש".

(רשימות חוברת קס)

נתאספנו בחתונה. בנין בית חדש בישראל. עם ישראל מכריז האחדות בעולם¹ גם בחייו הסיסמא היא עם אחד² אשר כל חברי' הם איברי קומה שלמה היא כללות האומה³

וכל מקרה שקרה לפרט ובפרט מקרה חשוב כבנין בנין עדי עד נוגע להכלל וביותר לאלו הנמצאים באותו מעמד ומקרה משמח ממשיך שמחה על כל המסיבה - מז"ט לכל הנאספים ובפרט לחו"כ [=לחתן וכלה] הנוטלים חלק בראש, כי הם המשכת השמחה.⁴

אם בכל הזמנים - זקוקים לשמחה עאכו"כ בשעה זו שאחינו בשרנו נמצאים בצרה.⁵

אשר לכאורה מקשה המקשה איך

יש מקום לשמחה ובפרט החרדים לדבר ד' ולתורתו ואינם שטים אל רהבים⁶ בתקות שוא⁷ שואלים כמתיאשים: על מי לנו להשען⁸ ועל מה לקוות?

ודוקא עתה בימים שלפני חנוכה רואים אנו מעשה אבות סימן לבנים.⁹

(1) ראה תניא אגה"ק רס"ט. ובכ"מ.

(2) לשון הכתוב - אסתר ג, ח.

(3) ראה לקו"ת ר"פ נצבים. ובכ"מ.

(4) ראה תניא אגה"ת ספ"ו: "ומפני שהוא הוא הממשיך להם ההשפעה לכן הוא נוטל חלק בראש". - "ואם בעוברי רצונו כך, לעושי רצונו עאכו"כ שהממשיך וגורם ההמשכה הוא נוטל חלק בראש" (אוה"ת בראשית (כרך ג) תקנט, סע"א).

(5) לכאורה הכוונה למצבם של יהודי אירופא בשנות השואה.

(6) ע"ד לשון הכתוב - תהלים מ, ה (ובפרש"י ומצו"צ): "ולא פנה אל רהבים (לשון גסות, גאווה והתחזקות) ושטי כזב" (ענין נטיק, משטים מדרך הישר אחרי הכזב).

(7) לסמוך על אומות העולם כו'.

(8) ע"ד לשון חז"ל - סוף סוטה.

(9) ראה תנחומא לך לך ט. ב"ר פ"מ, ו. רמב"ן לך לך יב, ו. ועוד.

עת צרה היתה אז ביותר. לא רק מבחוץ שעמדה מל' יון הרשעה להשכיחם כו'¹⁰ אלא גם מבפנים שעמדו המתיונים וטמאו את היכל קדשך כו'. וצרה ביותר שדרושה היתה תקיפות ברו וגם תקיפות בגשם.

אבל לא ינום ולא יישן שומר ישראל¹¹ ומסר גם במלחמה הגשמיית גבורים ביד חלשים וזדים ביד עוסקי תורתך וגם במלחמה הרוחנית שדלקה מנורת בית המקדש ח"י [=ח' ימים] עד שעשו שמן טהור מחדש¹². אבל תנאי אחד צריך הי'

להיות שפך א' הי' צ"ל טהור ע"י שהי' חתום בחותם של כה"ג, ויש בו להדליק את המנורה.

יהודים! אל מקום ליאוש בנינו לא נחות¹³ אף שאלו ברכב כו'¹⁴, כי עם נצחי אנו ע"י התקשרות בד' נצחי ע"י תומ"צ נצחיים ודורשים מאתנו רק התחלה פתחי לי כחודה של מחט¹⁵

התחילו להאיר את החושך לא רק בבית אלא גם בחוץ ע"י אור התורה, האירו את חשך היאוש ע"י הבטחון בד' וביעודי נביאיו, ואז האור מוסיף והולך מוסיף והולך

ובשורה ראשונה עומדים אלו המתעסקים בהדלקת הנרות של נר ד' נשמת אדם¹⁶ שבילדי בני, ומעמידים אותם בקרן אורה שיהיו למופת בעם ישראל¹⁷

ועי"ז יתגלה הנס - פרסומא ניסא¹⁸ שיראו הכל נפלאות ד' בגאולת עמו ע"י משיח צדקנו בב"י אכ"ר.

(10) נוסח "ועל הנסים".

(11) תהלים קכא, ד.

(12) ראה שבת כא, ב. ובחי' הר"ן שם.

(13) כלומר: לא נהי' נחותים בעינינו (ע"ד מ"ש (שלה יג, לג) "ונהי בעינינו כחגבים").

(14) ע"ד תהלים כ, ח.

(15) ראה שהש"ר פ"ה, ב (ב). ועוד.

(16) משלי כ, כז.

(17) ע"פ ישעי' ח, יח ("הילדים... למופתים בישראל").

(18) ראה שבת שם.

הגהות של הרבי
על קונטרס אחרון

פרסום ראשון
הגהות של הרבי על שעורים בספר התניא
קונטרס אחרון ד"ה "דוד זמירות קרית להו כו"

פרסום ראשון

הגהות לקונטרס־אחרון

ד"ה "דוד זמירות קרית להו כו"

לפנינו צילום ההגהות של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו על ביאור אגרת ד"ה "דוד זמירות קרית להו כו" בקונטרס אחרון, מתוך שיעורים בספר התניא. הביאור נדפס בספר (באידיש) בע' 1864 ואילך.

השיעור נמסר ע"י הרה"ח הרה"ת ר' יוסף הלוי וויינבערג ע"ה במסגרת שיעורי תניא ברדיו, וזכה שהרבי יג' את כל השיעורים בכתב ידו הק', והוסיף בהם הערות וביאורים. רובם נדפסו בספר שיעורים בספר התניא.

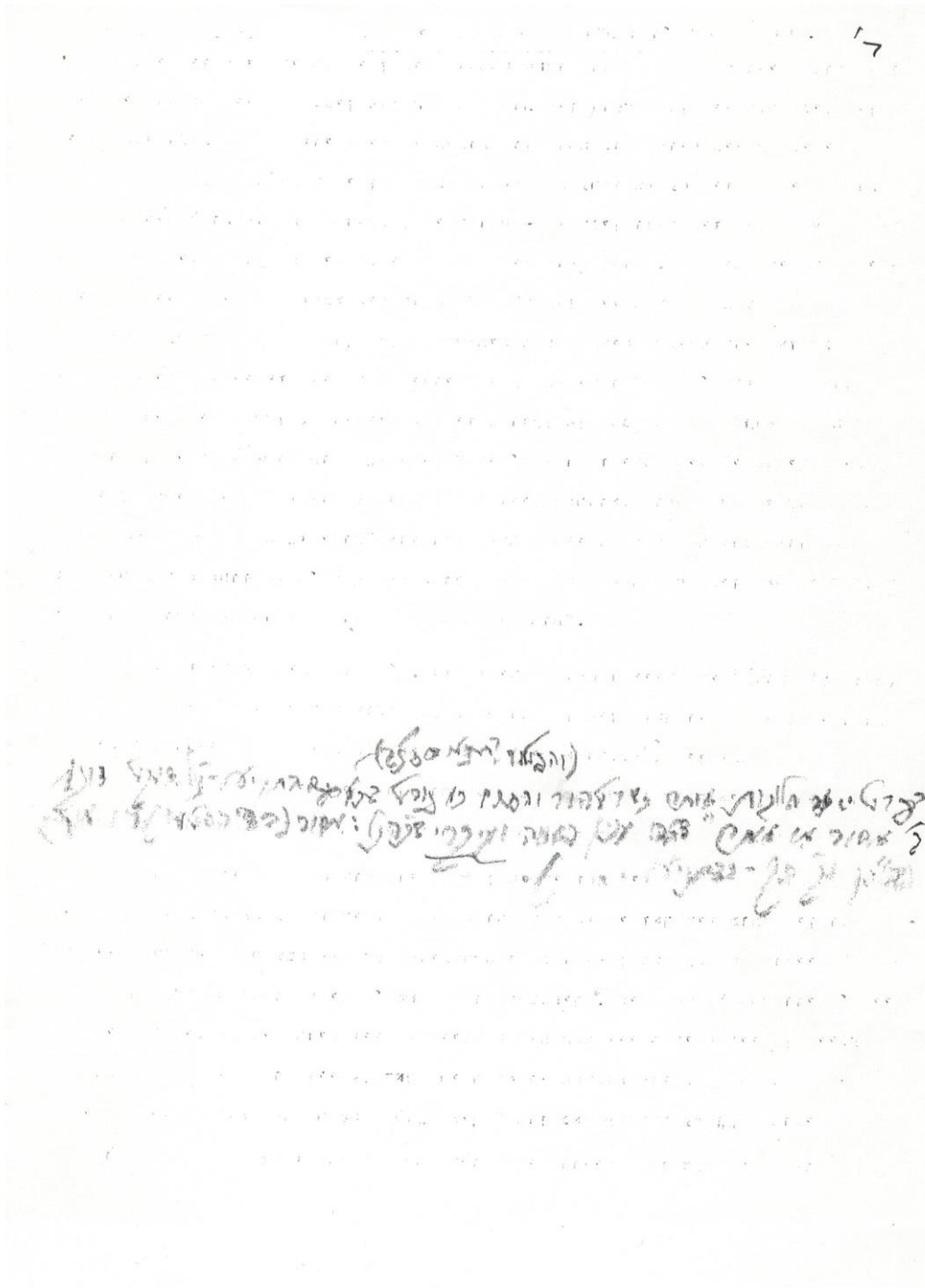
תודתנו נתונה לדוד החתן הרה"ח יצחק הלוי שיחי' וויינבערג שליח הראשי לבריטיש קולומביה קנדה, על שהואיל למסור צילומים אלו לפרסום.

קונטרס אחרון ו. א. ולהוסיף מהביאורים מלקו"ת וכו' כנזכר בסוף .

נאכדעס ווי אין פריערדיגען טימן פון קונטרס אחרון ווערט ערקלערט ווי מצוות סוען אויף אין וועלט סיי דעם ענין פון המשכת אלקות אין וועלט און סיי דעם ענין פון בירור הניצוצות , און אזוי אויך די הלכות פון תורה סוען אויף ביידע ענינים , נאכדעס קומט דער איצטיגער טימן וועלכער וועט ערקלערען אז עס איז דא אין ~~מפוטנות~~ ^{די הלכות} אסאך פנים פון תורה וועגען די מצוות - אן ענין וואס איז אינגאנצען העכער פון וועלט ביז אז וועלט איז לגבי דעם כלל ניט תופט מקום . באזירט איז דער טימן אויף דעם וואס די גמרא זאגט אין סוטה ל"ה ע"א און אין מדרש אז בשעת דוד המלך האט צוריק געברענגט דעם ארון פון די פלשתים האט ער אים געפירט אויף אן עגלה פארגעסענדיג דערביי ~~פ~~ אויף דעם ציווי פון "בכתף ישאו" או מ'דארף דעם ארון טראגען אויף די אקסלען , און אז דאס איז געווען אן עונש פאר דעם וואס ער האט אנגערופען די ~~הלכות~~ ^{הלכות} פון תורה , זמירות " ~~מטות~~ ^{מטות} פטוק , זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי" (תהלים קי"ט 3) און ער וועט מבאר זיין פארוואס קומט בכלל אן עונש פאר רופען ~~מפוטנות~~ ^{הלכות} תורה , זמירות" און וואס פאר א שייכות האט דער עונש פון פארגעסען ~~מפוטנות~~ ^{מפוטנות} או מ'דארף דעם ארון טראגען בכתף - צו דעם ענין פאר וועלכען דער עונש קומט דער רופען מצוות און תורה , זמירות" .

דוד זמירות קרית להו כו' . דוד זמירות רופסטו זיי? (די ~~מצוות~~ ^{מצוות} פון תורה) און דערפאר איז געקומען דער עונש פון נכשל ווערען אין אזאך וואס אפילו תינוקות של בית רבן ווייטען דאס) הנה בזהר שבחא דאורייתא ורננא , אין זהר (איז דא אן אויסדרוק אויף תורה) די לויב פון תורה און געזאנג (אז תורה איז א לויב און געזאנג צום אויבערשטען) , ולהבין מהו השבח להקב"ה כשזה אסור או מותר , און צו פארשטיין וואס איז דער שבח צום אויבערשטען אז די זאך איז אסור אדער מותר (וואס די הלכה פון תורה פסקט אז די זאך איז אסור אדער אז די זאך איז מותר אין וואס באשטייט אין דעם דער שבח פאר דעם אויבערשטען אנצורופען דאס "שבחא דאורייתא" , הנה הוא ע"ד מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך . איז דאס על דרך ווי ס'שטייט (תהלים צ"ב י .) ווי גרויס זיינען די עניני מעשים השם זייער שיעף זיינען זיינע מחשבות (וואס אין פלוג זיינען דאך פריער דא די מחשבות און נאכדעס קומען די מעשים , איז פארוואס פריער מה גדלו מעשיך " און נאכדעס מאד עמקו מחשבותיך" 2 - נאר וועט ער ערקלערען אז פון דעם מה גדלו מעשיך ווייטט מען דעם מאד עמקו

בראש העמוד כ"ק אדמו"ר הוסיף: [ולהוסיף מהביאור מלקו"ת] **סהמצ להצצ, אוהת**
בביאור נכתב "אנגערופען די הלכות פון תורה "זמירות" מיטן פסוק . . , "וכ"ק אדמו"ר
הגי': "זמירות, אין פסוק.
 על מש"כ בתניא "ולהבין מהו השבח להקב"ה כשזה אסור או מותר", כ"ק אדמו"ר הוסיף
 הערה (3 בשיעורים בסה"ת), וסימן חץ לעבר השני של העמוד.

בפרט יש ו' חלוקות מותר כשר טהור והפכם (והפטור? תניא ספנ"ב) כמפורט בכ"מ גם בתניא - נ"ל דנקט דוקא ב' „אסור או מותר" דזהו ענין השווה ועיקרי בכהנ"ל: אסור (בידי הסט"א) כו' מותר (שלכן נק' כך - כבתניא [פ"ז. וראה גם שם פ"ח]).

קונטרס אחרון י. ב.
 "מחשבותיך" כי הנה נודע שכל העולמות עליונים ותחתונים תלויים בדקדוק מצוה
 א', ווייל ס'איז דאך בעוואוסט אז אלע עולמות די העכערע (עולמות) און די
 נידריקע (עולמות) הענגען אפ אין דעם דקדוק פון אייז מצוה, (אין אייז דקדוק
 וואס די תורה איז מדקדק אז די מצוה זאל געטאן ווערען דוקא אויף דעם אופן) ד"מ
 אס הקרבן כשר, למשל אז דער קרבן (וואס מ'איז מקריב) איז כשר, נעשה יחוד עליון
 ועוליים כל העולמות לקבל חיותם ושפעם, ווערט א יחוד עליון (אין די ספירות און
 עולמות העליונים) און ס'זיינען עולה אלע עולמות מקבל צו זיין זייער חיות און שפע.
 ואם שינה, און אויב ער האט משנה געווען (פון א דקדוק וואס תורה איז מדקדק אין די
 הלכות פון קרבנות) שקיבל הדם בשמאלו ד"מ, וואס ער האט גענומען די בלוט (אין די
 הזאה) מיט זיין לינקער האנט למשל, או שלא בכלי שרת כשר, אדער (ער האט גענומען די
 דם) ניט אין א כשר'ע כלי שרת, או שהיחה חציצה, אדער ס'איז געווען א חציצה *
 (צווישן די האנט מיט די כלי), אזי נתבטלה עליות העולמות וחיותם ושפעם מחיי החיי
 אלס ב"ה, דאן איז בטל געווארען די עליוה העולמות (וואס וואלט געווען דורך דעם
 קרבן) און (עס איז נתבטל געווארען) זייער חיות און שפע (וואס זיי וואלטען דורך
 דעם קרבן מקבל געווען) פון חיי החיים א"ס ב"ה, וכן בתפלין כשרות מתגלים מוחין
 עליונים דו"נ שהם מקור החיים לכל העולמות, און אזוי אויך דורך כשר'ע תפלין (וואס
 א איד לייגט) ווערען נחגלה מוחין עליונים פון זו"נ (פון ז"א און מלכות דאצילות)
 וואס זיי זיינען דער מקור החיים פון אלע עולמות, ובדקדוק אחד נפסלין ומטלקין
 המוחין, און מיט אייז דקדוק (וואס עס איז ניט ווי עס דארף צו זיין) ווערען
 זיי (די תפלין) פסול און עס ווערען נפסלין (אפגעטראגען) די מוחין, וכה"ג בדקדוק
 מצות ל"ח, און אויפ'ן זעלבען שטייגער ביי דקדוקי מצוות לא תעשה, או א דקדוק
 פון א לא תעשה איז נוגע אין אלע עולמות, והלכך המתבונן מה גדלו מעשי ה' שברייבוי
 העולמות וכל צבא, און דעריבער דער וואס איז זיך מתבונן (טראכט זיך טיף אריין)
 פון ווי גרויט עס זיינען די מעשים פון דעם אויבערשטען אין די פיעלע עולמות און
 אלץ וואס אין זיי, ואיך כולם בחלים במציאות לגבי דקדוק אחד מדקדוקי תורה, און
 (ער איז זיך מתבונן) ווי אלע (עולמות) זיינען בטל במציאות אנסקעגען אייז דקדוק
 פון די דקדוקים פון תורה, שהוא עומק מחשבה עליונה וחכמתו יח', וואס ער (דער
 דקדוק פון תורה) איז די טיפקייט פון די מחשבה עליונה און (פון) דעם אויבערשטען
 חכמה, (און אין וואס באשטייט דער ביטול פון די עולמות לגבי דעם דקדוק פון תורה

כ"ק אדמו"ר הוסיף הערה (4* בשיעורים בסה"ת) : להעיר מאגה"ת בסופה וצע"ק.

על מש"כ בתניא "שקיבל הדם בשמאלו ד"מ" כ"ק אדמו"ר כתב: (שינוי באדם), "או שלא בכלי שרת כשר": (בכלי), "או שהיתה חציצה": (בשני הנ"ל בלא שינוי). ע"פ זה נוספה הערה 5 בשיעורים בסה"ת.

על מש"כ בביאור "חציצה (צווישן די האנט מיט די כלי)" כ"ק אדמו"ר כתב: לציין המקור, והוסיף בצד העמוד: וכן לחציצה בין האדם לבגדי כהונה, להרצפה וכו'. ע"פ זה נוספה הערה 6 בשיעורים בסה"ת.

קונטרס אחרון ו.ג.

אשר בדקדוק קל עולים כל העולמות ומקבלים חיותם ושפעם או להיפך ח"ו (וואס מיט איין דקדוק קל (אז עס איז ווי דער דקדוק קל פאדערט) זיינען עולה אלע עולמות און זיינען מקבל זייער חיות און שפע , אדער פארקערט ח"ו , (אז אויב עס איז ניט ווי דער דקדוק קל פאדערט -האבען זיי ח"ו ניט זייער עלי" און זיינען ניט מקבל זייער חיות און אויב ביי א לא תעשה איז נאך מער פון דעם אז עס פועל'ט א ירידה ח"ו אין זייער עולמות) , ומזה נתבונן גדולת עומק מחשבתו ית" , און פון דעם וועלען מיר זען פארשטיין די גרויטקייט פון די סיפקייט פון אויבערשטענס ית'מחשבה , שהוא בבחי' בלי גבול ותכלית , אז דאס (די גרויטקייט פון די סיפקייט פון די מחשבה) איז אן א גרעניץ און אויסלאז , ומעלתה לאין קץ ותכלית על מעלת חיות כל העולמות , און די מעלה'ן פון די מחשבה העליונה) ~~מפאפ~~ (וואס זי איז העכער) צו אן ~~מפאפ~~ אן ענר און אויסלאז (העכער) איבער די מעלה פון דעם חיות פון אלע עולמות , שכל חיותם שופע מדקדוק אחד ממנה , וואס זייער גאנצער חיות ווערט נשפע פון איין דקדוק פון איר) פון די ~~מחשבה העליונה~~ (שהוא נמשך ממקורו הוא עומק מחשבה העליונה) מחשבתו ית" , וואס ער (דער דקדוק אחד) ווערט נמשך פון זיין מקור וואס דאס איז די סיפקייט פון זיין מחשבה ית" (וואס די סיפקייט פון מחשבתו ית" איז מחייב דעם ~~עקט~~ דקדוק) כמו שער האדם הנמשך ממוחו עד"מ, וויל'ט האר פון א מענש וואס נעמט זיך פון זיין מוח ~~ממש~~ , וכנודע מהתיקונים ואד"ר , און ווי בעוואוסט פון תיקוני זהר פון פון אדרא רבא (פון זהר) (אז די דקדוקי הלכות פון תורה זיינען למשל ווי שערות וואס נעמען זיך פון מוח) .

וזאת היתה שמחת דהע"ה , און דאס איז געווען די שמחה פון דוד המלך עליו השלום , שהי' מזמר ומרנן לשמח לבו בעסק התורה בעת צרתו , וואס ער האט ~~מפאפ~~ געזאגט זמירות און געזונגען צו דערפרייען זיין הארץ מיט'ן לערנען תורה - אין די צייט פון זיין ענגשאפט (וואס זיין געזאנג איז געווען פון דעם וואס ער האט דערהערט אז די גאנצע וועלט מיט אלע פאטירונגען פון וועלט האבען קיין שום ~~בסערעף~~ נישט אנטקעגען איין דקדוק פון תורה) אך מה שהי' משתבח בתהלת התורה במעלתה זו ואמר זמירות היו לי גו' , נאר דאס וואס ער (דוד) האט געלויבט תורה מיט די מעלה אירע(וואס אין איין דקדוק פון תורה זיינען אפהענגיק אלע עולמות) און האט געזאגט זמירות היו לי חוקיך (אז תורה ~~אז תורה~~ איז פאר אים געווען אן ענין פון זמירות" נענש ע"ז וא"ל הקב"ה זמירות קרית להו , איז ער געשטראפט געווארען איבער דעם און דער אויבערשער האט אים געזאגט "ד"ל

בביאור נכתב "אויב ביי א לא תעשה איז נאך מער פון דער אז עס פועל'ט א ירידה ח"ו אין די עולמות" וכ"ק אדמו"ר הגי': און אויב ביי א לא תעשה איז פועל'ט עס א ירידה ח"ו אין אלע עולמות.

נכתב "שהוא נמשך ממקורו הוא עומק (מחשבה העליונה) מחשבתו ית", וכ"ק אדמו"ר סימן בעיגול להשמיט את "מחשבה העליונה" שאינו מלשון התניא.

זמירות רופסטו זיי !? , משום שבאמת מעלתה זו שכל העולמות בטלים לגבי דקדוק אחד ממנ
 , ווייל באמת די מעלה אירע (פון תורה) וואס אלע עולמות זיינען בטל לגבי איין דקדוק
 פון איר , היא מבחי' אחרונים של עומק המחשבה , איז דאס (נאר) פון די אחרונים (די
 חיצוניות) פון די עומק המחשבה , כמ"ש במ"א בשם האריז"ל על מאמרו"ל נובלות חכמה שלם
 תורה , ווי ערקלערט אויף אן אנדער ארט אין נאמען פון אריז"ל אויף דעם מאמר רו"ל
 (בראשית רבה פרשה ז.ז.)
 אז די נובלות פון חכמה שלמעלה איז דאס תורה (אז וורה איז בלויז די נובלות און
 טפל פון חכמה שלמע') און דאס מיינט אז דאס איז בלויז די בחינה פון אחרונים די
 חיצוניות פון חכמה שלמעלה) . אבל פנימיות שבעומק שהיא פנימיות התורה היא מיוחדת
 לגמרי בארבעה צדדים , המלכות , המלכות פון דעם עומק (פון די מחשבה שלמעלה) וואס דאס א
 פנימיות התורה זי איז אינגאנצען פאראיינציגט מיט א"ס ב"ה וואס איז אנגעטאן אין
 איר , בתכלית היחוד , אין די העכסטע מאס פאראיינציקונג , ולגבי א"ס ב"ה כל העולמות
 כלא ממש ואין ואפס ממש , און לגבי א"ס ב"ה זיינען אלע עולמות ווי גאר ניט ממש און
 אין ואפס ממש , כי אתה הוא עד שלא נברא העולם וכו' , ווייל דו ביזט איידער די
 וועלט איז באשאפען געווארן (און דו ביזט דער זעלבער נאך די באשאפונג פון די
 עולמות ווייל די עולמות האבען קיין שום באשרעף ניט און זיינען אינגאנצען ווי ניט
 פאראן פועל'ן זיי דעריבער ניט קיין שום שינוי אין א"ס ב"ה) , והלכך גם לפנימיות
 התורה , און דעריבער איז אויך צו פנימיות פון תורה (וואס זי איז דאך אינגאנצען
 פאראיינציגט מיט א"ס ב"ה) אין לשבחה כלל בתהלת חיות כל העולמות , קען מען איר
 כלל ניט משבח זיין מיט נאמען די לויב אז אז זי איז די חיות פון אלע עולמות , מאחר ש
 דלא ממש חשיבי , וויבאלד אז זיי (די עולמות) זיינען גאר ניט פאררעכענט (לגבי
 די פנימיות פון תורה , ובבחי' פנימיותה אינה שמחת לבב נאמטשש אנוש ושעשועיו , און
 אין די בחינה פון איר פנימיות (די פנימיות פון תורה) איז זי ניט די הארץ- שמחה פון
 א מענש און זיין פארגעניגען , אלא כביכול שמחת לב ושעשוע המלך הקב"ה שמשחשעע בה ,
 נאר כביכול די הארץ- שמחה און די פארגעניגעניש צאצקעניש פון דעם מלך הקב"ה וואס
 ער איז זיך משחשעע מיט איר , כי אלקים הבין דרכה וידע מקומה (מעלתה) לויט איוב כ"ח כ"ג)
 ווייל (נאר) דאר אויבעשטער האט פארשטאנען איר וועג און וויסט איר ארט עפענעלעך
 און איר מעלה (און דער וויסען וואס אלקים וויסט איר איז דאס) בידיעת עצמו כביכו
 , מיט ~~דיעה~~¹³ וואס ער וויסט זיך כביכול (אז וויסענדיג זיך וויסט ער די תורה

על מש"כ בתניא "כמ"ש במ"א בשם האריז"ל . . "כ"ק אדמו"ר הוסיף הערה: ראה אגה"ק סי"ט.

פניט ואחור (אין א בחינה פון פניט און פנימיות און אין א בחינה פון אחור און
 חיצוניות), ולפי שתפס דוד בבחי' אחוריים, לכך נענש בשכחה הבאה ~~מפני~~ אחוריים,
 און ווייל דוד האט חופט געווען (און משבח געווען תורה) אין די בחינה פון אחוריים
 , אז די תורה איז "זמירות" וואס דאס גייט אויף אחוריים די חיצוניות פון תורה וואס
 האט א שייכות צו וועלט און איז דער חיות פון וועלט (דעריבער איז ער נענש געווארן
 מיט שכחה (פארגעסונג) וואס קומט פון אחוריים (א זאך וואס איז אין א פנימיות און
 ווערט נתעצם איז נישט שייך אין דעם קיין שכחה נאר א זאך וואס איז בלויז אין א בחינה
 פון אחוריים און חיצוניות - אין דעם איז שייך שכחה) , ונעלם ממנו לפי שעה מ"ש עבודת
 הקדש עליהם בכתף ישאו , און עס איז פון אים צייטווייליג פארהוילען געווארען וואס
 ס'שטייט (במדבר ז. ט. וראה סוטה ל"ה ע"א) די עבודת הקדש איז אויף זיי מיט'ן
 אקסעל זאלען זיי טראגען (אז מ'דארף דעם ארון טראגען אויף די כתפיים און נישט אין
 אן עגלה ווי דוד האט ~~געטראגען~~) , לחבר וליחוד את הכתפיים , (וואס די כוונה פארוואס
 מ'האט געדארפט דעם ארון טראגען אויף די כתפיים איז געווען) צו מחבר זיין און מייחד
 זיין די כתפיים וואס זיינען א בחינה פון אחוריים , אל עבודת הקדש היא ח"ע בבחי'
 פנים , צו עבודת הקדש וואס דאס איז חכמה עילאה (וואס חכמה ווערט אנגערופען קדש ")
 אין א בחינה פון פנים , שמשם נמשכו הלוחות שבארון , וואס פון דארט, (פון די בחינה
 פון חכמה עילאה בבחי' פנים) נעמען זיך די לוחות וואס אין ארון , כמ"ש כתובים משני
 עברייהם , ווי ס'שטייט (שמות ל"ב ט"ו) זיי זיינען געשריבען פון ביידע זייטען
 זייערע , וכמ"ש בירושלמי דשקלים שלא היתה בהן בחי' פנים ואחור ע"ש , ווי ס'שטייט
 אין ירושלמי פון מסכת שקלים (ראה פרק ו' הלכה א') אז ס'איז נישט געווען אין זיי
 (אין די לוחות) קיין פנים ואחור (נאר עס איז געווען אינגאנצען פנים , איז די כוונה
 פון טראגען דעם ארון מיט די כתפיים איז געווען מחבר צו זיין די כתפיים און חיצוניות
 צו די בחינה פון פנים פון די לוחות)
 ולהוסיף עכ"פ בקיצור מהביאורים מלקו"ת ומדרמ"צ וכו'

סיום הסימן בקו"א הוא "וכמ"ש בירושלמי דשקלים שלא היתה בהן בחי' פנים ואחור
 ע"ש".

בסוף הביאור כ"ק אדמו"ר כתב: ע"ש, כלומר לצטט זאת אחרי תרגום וביאור הירושלמי.

אגרות קודש

כמה ממכתבי הרבי לסבא רבה
של הכלה הרה"ח ר' חיים שמרי' גורארי'

כל המכתבים מתפרסמים כאן לראשונה

אגרות קודש

בכמה מהמכתבים יש הוספות של הרבי בכת"ק (באו בהדגשה)

ב"ה ו' אייר תשי"ב
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
וכו' מוה"ר שמרי' שי'

שלום וברכה !

בת"ח אאשר קבלתי מכ' מכ"ז ניסן וב' הקודמים, והלא בטח למותר להאריך בהבעת תודה, וכפסק המשנה שכר מצוה מצוה, היינו שבעשיית פעולה טובה הנה השכר היותר גדול שבזה היא הפעולה טובה עצמה, שע"ז מתחברים עם המצוה, בעל הרצון, שלמעלה משכר דג"ע ועוה"ב וכו', וע"ד פתגם אדמו"ר הזקן על הפסוק מי לי בשמים כו' "איך וויל מער ניט אז דיך אליין" (שרש מצות התפלה פרק מ').

ב) גורמים לי עגמ"נ מרובה עניני הישיבה בתל אביב, הבלי סדרים, החכוכים שבין ההנהלה והרמ"ם שאין נפגשים יחדיו, וכשזה תובע הרי אין נענים לו, לא הן ולא לאו וכו' וכו' - ומה יהי' התכלית מזה? און וואס שפילט מען זיך אין דעם, איני מבין כלל וכלל. איני יודע מי האשם בזה, ובכלל הנה חקירה כזו שייכת יותר למלאך מיכאל שהוא המלמד זכות על כל בני", אבל בנוגע לנו, שכפי פתגם הצ"צ "אנן פועלי דיממא אנן" און אז מיר דארפען מאכן ליכטיק, הנה תמי' גדולה על הנהלת הישיבה החדשה על הנהגתה המוזרה.

כפי ששמעתי, הנה על דרישת הרמ"ם שידעו אודותה זה איזה חדשים, לא דנו עד"ז, לא נפגשו עם הרמ"ם, אלא כשראו שהעניין רציני ורוצים להשביח הלימוד, אזי נתעוררו להודיע לכאן וכו', בה בשעה, שע"י שקו"ט בעתה ובזמנה בטח יכולים היו בקל למנוע העגמ"נ החכוכים והרושם הבלתי נעים, שחושש אני שישאר בין ההנהלה והרמ"ם גם להבא. והנה מה שעבר עבר, ובנוגע להבא, הנה כדאי שיתבונן כ"א מהם בפרט, שזהו אחד תפקיד משליחותם בעלמא דין, ואינו עניו להראות מי ינצח ומי האוחז ביד, כי הבע"ד שלהם הוא הקב"ה בכבודו ובעצמו, הרוצה להשפיע לכ"א המצטרך לו ובמילא מזמין לו

את הצנורות והכלים לזה. וכשמתעקש ורוצה לסתום את הצנור ח"ו הרי זהו ע"ד מ"ש שחת לו לא בניו מומם, וד"ל. ואין רצוני כלל וכלל להאריך בעניינים של עגמ"נ וכו'.

וזאת להעיר, אשר מ"ש אני בפשיטות שהנהו אחד מתפקידי שליחותם בעלמא דין, הנה אין בזה ענין של השגה למעלה מיו"ד טפחים, אלא פשוט - כיון שכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע הטיל זה עליהם, והוא הוא נשיא הדור - הרי בד"מ נעשה זה שליחותם בעלמא דין.

ג) תקותי שבעוד איזה שבועות יבקר באה"ק ת"ו האברך הרה"ג הרה"ח וכו' מו"ה שלום שי' חאסקינד, וכותב הנני עד"ז - בהמשך להשיחה שהיתה בינינו כשהי' כבודו כאן, ובתור מענה על מכתבו להרמח"א שי'.

ד) לפלא קצת, שבמה שעוררתי אותו ע"ד ביכלעך דא"ח הנמצאים באה"ק ת"ו, הנה לע"ע לא נראה לי מזה כל רושם וכו'.

ה) באריכות הזמן לפ"ע שהי' פה - הנה דברו על כו"כ ענינים, אבל לא ע"ד הענין העיקרי והיא השאלה "איכה"?. ידוע מענה אדמו"ר הזקן שענה להשר ששאל אותו פי' הדברים, וביאר לו, שזהו ש[א]לת הקב"ה לכאו"א מבני אדם, ואולי ביזט דו? וואס טוט זיך מיט דיר? - בטח כל הפעולות טובות הנה, הן בעניני אגו"ח, הישיבות, הכפר, וכו' אבל לאחכ"ז ציוה הכתוב ומבשרך אל תתעלם, שעל כאו"א לזכור על עצמו ג"כ. והשאלה איכה? ר' שמרי' (עם כל התוארים האמורים מעלה בתחילת המכתב ואם מגיע לו עוד תוארים הרי אדרבה וכו'. אבל אח"כ השאלה היא) איכה? וואס טוט זיך מיט לערנען חסידות, נגלה וכו' וכו'?

בברכה לבריאות הנכונה לזוגתו תחי' לו ולכל
 ב"ב שי', ולרוב נחת חסידותי פון זיך אליין
 ומכל ב"ב שיחיו.
 ושידוך לבתו תי' - מתאים
 בגו"ר ובקרוב

Lubovitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

בית ו' איר חסי"ב
ברוקלין

החיה אי"א נוי"נ עוסק בצי"צ
וכו' מוה"ר שפרי"י

שלום וברכה

בה"ח אשר קבלתי מכי מכיו ניסן זקודמים, והלא נמסר למוסד
להאריך בהבעת הודה, וכפסק המנהג שכל מצוה מצוה, היינו שבקשה פעולה טובה
הנה השכר היוהר גדול שבוה היא הפעולה טובה עצמה, שפ"יו מהחברים עם המצוה,
בעל הרצון, שלמעלה משכר דג"ע ועוה"ב וכו', וע"ד פהגם אדמו"ר הזקן על הפסוק
מי לי בשמים כוז' "איך ויל סעך ניס או ד"ך אל"ן" (שרש מצוה התפלה פרק ג')

ב) גורלם לי עולמי"ן מרובה ענייני הישיבה בחל אביב, הבל"י סדרים,
החכוכים שבין ההנהלה והרמ"ם, שאין נפגשים יחדיו, ובשנה חובב הר"י עניינים
לו, לא הן ולא לאו וכו' וכו' ומה יח"י החכלית מוה"און וואס שפילם מען זיך
אין דעם, איני מבין כלל וכלל, איני יודע מי האשם בזה, ובכלל הנה אחקירה כזו
שיכה יותר למלאך מיכאל שהוא המלמד זכות על כל בני"י, אבל בנוגע לע, שכפי
פחגם הצי"צ "אנן פועלי דיממא אנן" א"א או מיר דארפען מאכן ליכטיק, הנה
חסי"י גדולה על הנהלה הישיבה החרשה על הנהגה המוזרה, אצ"א כפי שמעתי, הנה
על אר"י ש"ד ע"ד אודותם זה אידה חדשים, לא דנו עדין, לא נפגשו עם הרמ"ם,
אלא כשראו שהענין רציני ורוצים להשבית הלימוד, אזי נתעוררו להודיע לכאן
וכו' ב"ה בשעת, שפ"י שקו"ם בעתה ובזמנה במה יבולים היו בקל לסנוע העגמי"ן
החכוכים והרושם הבלתי נעים, שחושש אני שיסאר ב"ן ההנהלה והרמ"ם גם להב"י
והנה מה שעבר עבר, ובנוגע להב"א, הנה כדאי שיחבונן כ"א מהם בפרט, שזהו אחד
משליחותם בעלמא דין, ואינו ענין להראות מי יצא וצמי האוחז ביד, כי הבע"ד
שלהם הוא הקב"ה בכבודו ובעצמו, הרוצה להשפיע לכ"א המצטרך לו זכ"ל לא מוסי"ן
לו אה הצנורות והכלים לזה, וכשמחקק ורוצה לסתום את הצנור ח"ו, הר"י ע"ד
מ"ס שחל לו לא בניו מוסם, וד"ל, ואין רצוני כלל וכלל להאריך בעניינים של
עגמי"ן וכו'.

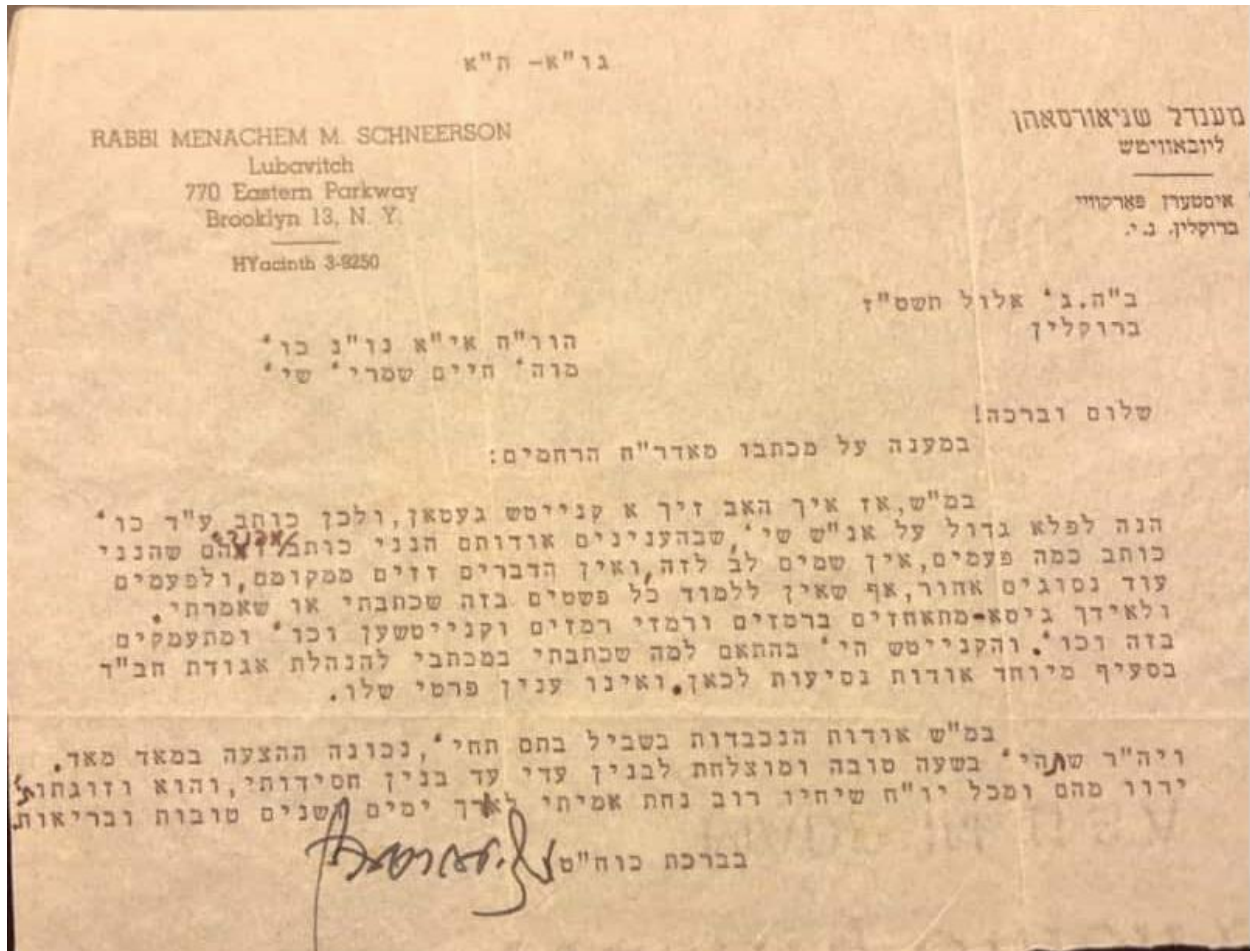
וזאת להעיר, אשר מ"ס אני בפשיטות שהנהו אחד מחפיקדי שליחותם
בעלמא דין, הנה אין בזה ענין של למעלה מו"ד מפחים, אלא פשוט-כיון שכ"ס
מו"ה אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"ם ז"ע הטיל זה עליהם, והוא הוא נשיא הדור-הרי
בד"ם נעשה זה שליחותם בעלמא דין.

ג) תקוהי שבעוד איזה שבועות יבקר באח"ק ח"ו האברך הרה"ג
הרה"ח וכו' מו"ה שלום ש"י האפק"ד, וכו"ח הנ"י עדין-בהמשך להשיחה שאיחה
בינינו כשה"י כבודו כאן, ובתור מענה על מכתבו לברמ"א ש"א.

ד) לפלא קצה, שבמה שעוררתי אוהו ע"ד ביכלעך דא"ה הנמצאים באח"ק
ח"ו, הנה לע"ע לא נרא"ה מזה כל רושם וכו'.

ה) אצ"א באר"י כוח אל הזמן שה"י פה-הנה דברו על כו"כ עניינים,
אבל הענין העיקרי וה"א א"א השאלה "איכה? א"רוע אצ"א מענה אדמו"ר הזקן שענה
להשר ששאל אוהו פ"י הדברים, וביאר ע"לו, שזהו שאלה הקב"ה לכאוי"א מבני אדם,
וואו ביוט דו? וואס טוט זיך מיט דיר? אצ"א אצ"א במה כל הפעולות טובות הנה, הן
בענייני אגו"ה, הישיבות, (שכפר וכו'), אבל לאח"כ צ"ע הכתוב ומבשרך אל החעלם,
שעל כאוי"א לזכור על עצמו גי"כ, והשאלה איכה? ר' שר"י (עם כל החוארים
האמורים מעלה בחתלה המכתב, ואם מגיע לו ע"ד חוארים הרי אדרבה וכו'. אבל
אח"כ, השאלה ה"א) איכה? וואס טוט זיך מיט לערנען חסידות, נגלה וכו' וכו'?

בברכה לבריאות הנכונה לזוגתו ח"י, לו ולכל
ב"ב ש"י, ולרוב גחח חסידותי סוג ז"ל אל"ן
וסכל בשב שיחיו.
וה"ה א"ה ת' - א"ה
ד-ע"ר אצ"א

בקטע הראשון הרבי הוסיף בכתי"ק: הנני כותב מפורש ומהם
בקטע השני הרבי הוסיף: ויה"ר שתהי' . . וזוגתו תי' ירוו . . לאורך

גווארי' - ח"א
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, אדר"ח אר"ש חשי"ז
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו'
מה' חיים שמרי' שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונה
בחם מרת רבורה חיי' עם ב"ג האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
הרב שלום דובער שי' ליום ג', ט' אדר"ש הב' ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכה מזל טוב
מזל טוב ושתי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל
בנין עדי עד על יסודי החורה והמצות כפי שהם מוארים
במאור שבתורה זוהי חורה החסידות, והוא זל' חי' ירח
מהם ומכל יו"ח רוב נחת חסידותי.

בברכה מזל טוב מזל טוב

מנחם מענדל שניאורסאהן

RETTED VIA
EMMARPODPA

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

גו"א-ה"א

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

כ"ה, כ"א אייר תשי"ט
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ עוסק כצ"צ
מה' חיים שמרי' שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מס"ז אייר, כו כותב אודות מצב בריאותו,
ולפלא שאינו מכיר (הנראה גם בחוכו מכ') שאין זה אלא דמיון מצד עי'
שמשקיע כח המחשבה שלו כמחשבות אודות בריאות, וכבר כהכתי לכו"כ,
שאפילו אח"ל שזקוקים לשאול דעה רופא-התורה נחנה רשות לרופא
לרפואה, הנה זהו רק בהנוגע לכח המעשה, לעשות כפי הוראת הרופא, אבל
המחשבה ואפילו הדבור, אין לאיש הישראלי - לבד זה שחכמת הרפואה
זהו מקצוע שלו - להעסיקם אלא בעניני תורה ומצוח, ועכ"פ בענינים
דככל דרכיך דעהו.

מהנ"ל מוכן ג"כ, אשר הרפואה העיקרית בענינאם האמורים
הוא היסוד הדעה לגמרי ממחשבות דעניני בריאות, ורק שמירת הוראה הרופא,

בעת רצון אצכירו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר
דצוקלה"ה נכב"מ זי"ע, להצלחה בכל האמור, בענינים הכלליים והפרטיים
יחד, ובוזה גם הסכה בריאות חתנו' שאזכירו על הציון הק' לתפוק ולרפוא"ש

כברכה לכשו"ס
[Handwritten signature]

הנראה, מחק במה וכתב ע"י, שהתורה, הוראות, אזכירו, גם, שי', שאזכירו, בכהנ"ל

שיח חסידים

כמה ממכתבי
הרה"ג הרה"ח הרב הלל פעוונער ז"ל (סב החתן)
לכמה מידידיו

מכתבים מהגה"ח הרה"ח הרב הלל פעוונזנער ז"ל (סב החתן) אל ידידו ורעו הרה"ח ר' שלמה מטוסוב ז"ל

ב"ה¹ ליל ער"ה²

Boulogne Billancourt³
פּרבר פריז

לאחיי ורעיי יצ"ו

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

באנו לשלום בעש"ק העבר, והספקנו לבוא למקום הלינה קודם שקה"ח (אף שהמסע אחר כ"ה מינוטין) והחבילות שלנו הביאו מכונית אחר כניסת השבת⁴.

אתמול אמרו אנשים מהנוסעים בוואגאן⁵ הדזוינט כי אתם לא נסעתם מחשש פגיעה בשבת, ע"כ הנני מודיע לכם (בשגם גם הב"כ⁶ אמר כן) כי יכולים אתם לירד בשטרסבורג. ושם יש ג"כ דזוינט וגם הדזוינט יוכל תיכף להתקשר עם הדזוינט בפריז. ותוכלו להיות שם יום א'.

(1) מכתב זה נדפס גם בספר 'היציאה מרוסיה' ע' 8-307 וכאן תוקנו כמה מטעויות הדפוס. המכתב נכתב על גבי גלוי' באותיות קטנות מאד, ובכמה מקומות לא הצלחנו לפענח את הכתוב.

(2) תש"ח - כ"ט אלול תש"ז.

(3) = בּוּלֹאֲיִן אַנקוּר.

בתקופה בה נכתב המכתב, שהתה ישיבת תומכי תמימים ב-Boulogne Billancourt בכתובת: RUE YVES 36 KERMEN (במחוז SEINE), שם היו במשך כמה חודשים (רוב קיץ תש"ז ותחלת תש"ח) לפני שעברו לברינוא בין תשרי לכסלו תש"ח.

עובדה היסטורית זו, כמדומה שאינה מפורסמת כל כך, ובכל אופן לא הודגשה בתולדות הישיבה.

(4) באנו לשלום. . כניסת השבת: ביתר פירוט ב'היציאה מרוסיה' ע' 309, במכתבו של רש"ב ליינ ז"ל אל רש"מ:

ב"ה אור ליום ו' עש"ק בראשית תש"ח, פאריז

שלום וברכה וכל טוב לידידי הנכבד מר שלמה שיי מטוסוב

די נסיעה איז געלייבט דער אייב' דורכגעגאנגען נישקאשע, אלע זיינען ב"ה געזונט. אנטקעגן דער צייט פון אנקומען איז פרייטאג לע"ד ניט שייכות צו פארן אויב ניט אריין פארן אין שבת. מיר זיינען געקומען פונקט אין דער צייט, ניט פארשפעטיקט איז דאס געווען 6.12 דאס איז געווען געציילטע מינוטן פאר שקיעת החמה. מיט די זאכן האט מען זיך ווי עס איז אויסגעדרייט אן חילול שבת. ס'טרעפט אויך אז דער צוג פארשפעטיקט.

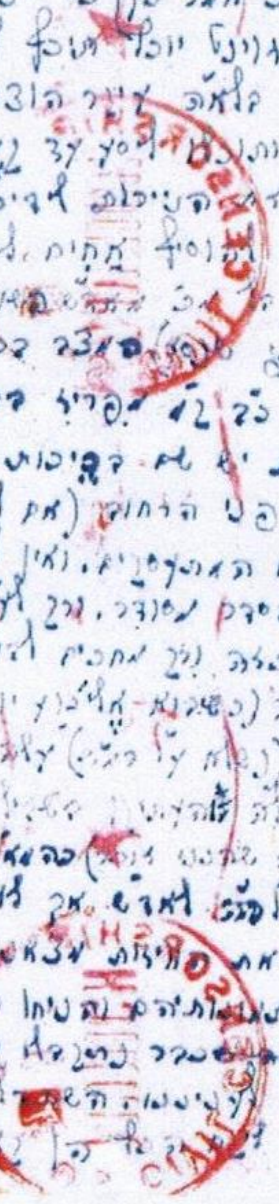
[תרגום חפשי: הנסיעה תודה לקב"ה עברה לא רע, וכולם ב"ה בריאים. לגבי הזמן להגיע ביום שישי לעניות דעתי לא שייך לנסוע אם לא נוסעים בשבת. הגענו בדיוק בזמן ולא אחרנו. השעה היתה 6.12, והיה זה דקות ספורות לפני שקיעת החמה. עם החפצים הסתדרנו איך שהוא בלי חילול שבת. קורה גם שהרכבת מאחרת.]

(5) בוואגאן: בקרון של הג'וינט, בו נסעו.

(6) הב"כ: הבא כח - הגה"ח הרב"א גאראדעצקי ז"ל.

ד"ר חיים זלמן ז"ל
למען טובה תכתבו ותחתמו

אנו זלמן בע"ה הדין, והספקנו לקרא לעומת הלינה נוצר
שנה"ח (אף שהאסך אחר כ"ה אינוסין) והחזיקה עליו הפיאו מכוונת
אחר בניית השדה. אמאל אמרו אנשים מהנוסעים קונאןאן הדגויש
בי אתם לא נסערת מחשש פלידה ששדה, ע"כ הננו מעוד אבא (דש"ס
גם הק"כ אמר כן) כי יכולים אתם ליידי דשטרספונג. ושא יש ג"כ דגויש
ועם הדגויש יוכלו לטפל להתקשר עם הדגויש בקרינו. וטאלו להיות שם יום
א. ועם קלמה ליידי הוצאות הנסיקה הוא על המלך שנוסעים על אבא
ברכה. ומוכר ויסיק על דכל יום וככל מפי שיטת קדימכס. אמ
תקלה דהנסיקה לדיסמ (לדיעה תהי' גזה הפיה האחרון עוב טאלמ
שמואל ומוסיף מחיות לט"א. כול"ע) איק שיהי' צדיק אבא. כי דמיען
אנו שנה"ח א"כ אהמא, מדוד איכטו נוסעים (וכמדומה) וצונו לז
לשנינו טופס צב"ר כסאן איכטו כ"כ משה"ל. הי'שיבה נצבחת
קצירה כ"כ ל"ה. סודי דדיים העושר דמק חז"ל גדולה מאד אשכ בין
האילנות יש אה דקייכות גיש ועם געין. אשכ ע"כ אין אה צדיק אהמיען
לצאות פ"י הדמות (אח אה גי שנוסף לשרי, להוכיח וכדומה) כל מה שנצדק
גדי א"י הארבעים. ואין להתאמץ שום טכדוים. ופה אמרים פ"י חלמדים
לדי, כסדק מנסדק. וע"כ א"ע צב מעל הענות. אק אמרים. וספדי יש אסן עוב
גנוו סלה. וע"כ מחסין לראמס. היצד הקליט מוטו כ"י. פ"י ישאלו ישאלו
זה דומה (כשגוגא א"ל"ע) וכל אבא אהי' סול ימות היגיה). היום נטקלה
גמיה (נשא על כ"ה) עלה ארנים וע"כ ל"ה ד"ה ונש"ח. ונפ"ל ישר מיה
כל הוליה לנהדעין שש"ל אנה שסמ"ל ואלכס. חוגא הוא אוח קאוח
(לדיעה שרס דומה) כהמא ורחב השפיץ, פ"ה. כימיעין רצה ששסמ אר"ש
אמיע"ל פ"ה אר"ש אק לא ה"ש יא"ע. ויסע: אחר רהי. אחר שנהלו
כסאן אה סא"ת מ"כאן כי כהנו על וויזא א' אה ש"ד קודנ ואתקצין
ע"כ הנהדעין ונש"ח חותמות לאוח שפדכ נס"ן ש"יה"א.
ששד"ס ששכר נש"ח חתום עקור אוחה שרס כש"ך דהיותו דה"ל
נהדוד לעניינות הש"ח ל"ע. א"ע. ג"כ אפילו ש"ל ע"י הדין. ויכולים.
אמה ל"ע על פ"ה ל"ה דרעס. מאה גיש אה. וע"כ כ"ה ד"ה כ"כ

וגם בלא"ה עיקר הוצאות הנסיעה הוא על החלק שנוסעים על אדמת צרפת. ותוכלו ליסע עד קעל⁷ בכל יום ובכל מסע שייטב בעיניכם. אם תקבלו את הניירות לידיכם (לדעתי תהי' מזה הפרט האחרון עוד תועלת שתוכלו להוסיף אָחים לכ"א [=לכל אחד]. כנלע"ד) איך שיהי' צריך לבוא. כי בנימין⁸ אמר שקבל מכ' מאד"ש⁹ השואל, מדוע איננו נוסעים (וכמדומה) ומצָוה לכ[תוב] לפאקינג שנסע¹⁰).

המצב בכאן איננו כ"כ מבהיל. הישיבה נמצאת בעיירה כ"ב ק"מ מפריז¹¹ בבית העומד בתוך חצר גדולה מאד אשר בין האילנות יש שם בריכות מים וגם מעין¹². אשר ע"כ אין שום צורך לבחורים לראות פני הרחוב (אם לא מי שנוסע לפריז, להוריו וכדומה). כל מה שנצרך מביאים המתעסקים. ואין להתלמידים שום טרדות. וב"ה לומדים פ' תלמידים לערך, בסדר מסודר, ורק לע"ע צר מעט המקום, אך אומרים שכבר יש מוכן עוד מקום כזה¹³, ורק מחכים לביאתכם.

המצב הגשמי אינו רע, פת ישראל¹⁴ יש לנו בהרוחה (כשיבוא אָלי' כקע¹⁵ יוכל לאכלו אפי' בכל ימות השנה). היום נתקבל מארצות הברית (נשלח ע"י רמ"ש¹⁶) [מאמר ד"ה] עלה אלקים וגו' ליל ב' דר"ה, תש"ח ורפאל¹⁷ יָשב כל הלילה והעתיק בשביל אנ"ש שבכאן ואצלכם. המא' הוא אות באות (לפי מה שהנני זוכר¹⁸) כהמא' ובחדש השביעי, פ"ה.

בנימין רצה בהסכם אד"ש ליסע באוירון על ר"ה לאד"ש אך לא השיג בילעט. ויסע אחר ר"ה.

7) עד קעל: אולי הכוונה לעיר קעלען בגרמני' שממש יש רכבת לצרפת.

8) בנימין: ראב"ג הנ"ל.

9) אד"ש: כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע.

10) ומצוה לכ' לפאקינג שנסע: דהיינו שהרבי מצוה לכתוב לפאקינג שיסעו.

11) בעיירה כ"ב ק"מ מפריז: ב.ב. הנ"ל (ולא ברינוא), כנ"ל.

12) וגם מעין: בברינוא לא היה מעיין.

13) שכבר יש מוכן עוד מקום כזה: היינו ברינוא, שגם הוא נקנה ע"י הג'ינט, כמו המקום ב-ב.ב. שנקנה או נשכר ע"י הג'ינט.

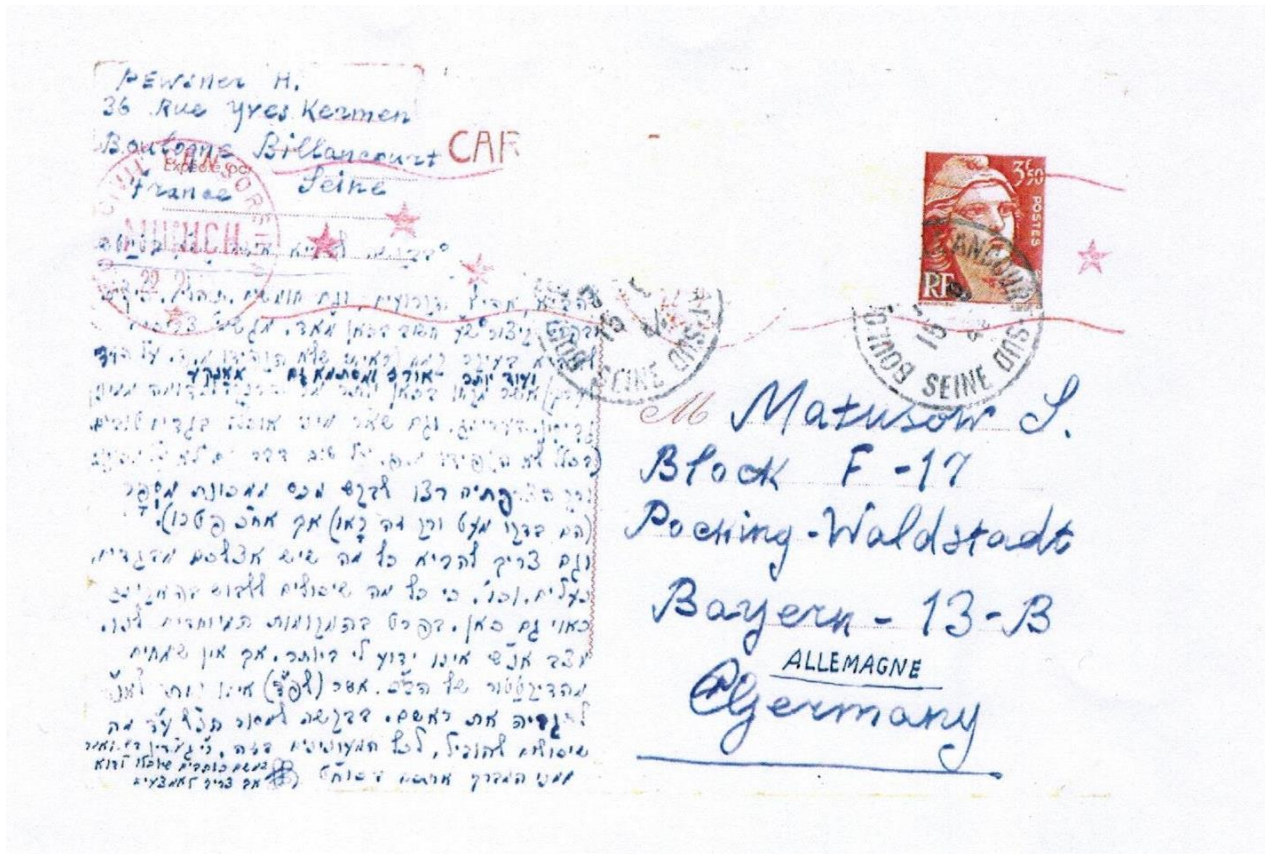
14) פת ישראל: בענין זה סיפר הרה"ח ר' אברהם שיחי' קארף, שמכיון שבישיבה הי' צורך במזונות, עשו אותו עם מי פירות שנתנו מתיקות במזונות, והתמימים לא אכלוהו מטעם אתכפיא. רה"פ נתן עצה ללוש את העיסה עם בירה שהוא מי פירות, אבל אין בו מתיקות, ולתמימים היתה רווחה.

15) אָלי' כקע: כנראה רמז לאיזה מילתא דבדיחותא שהיתה רווחת אז בין התמימים.

16) רמ"ש: ר"ת שמו של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, אז חדב"ג כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ.

17) רפאל: הכוונה להרה"ח ר' רפאל ז"ל וילשאנסקי.

18) לפי מה שהנני זוכר: רה"פ הי' בקי נפלא במאמרי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ וידע רבים מהם בעל פה, והי' בין הקבועים בתור חזרת דא"ח בש"ק בין מנחה לערבית דמוצש"ק, וכל פעם שהתורן לא הי' יכול לחזור היו מבקשים מרה"פ והי' חוזר מיד.

אחר שקבלנו בכאן את הוויזות מצאנו כי כתבו על וויזא א' את ש"ב פוזנר¹⁹ ואחי יצחק עם ב' תמונותיהם והניחו חותמות לאות שכבר נסעו שניהם.

כמדומה שכבר נתקבלו וויזות עבור אותם שרשם רש"ג²⁰ בהיותו בפאק[ינג].

נחזור לעניננו. השתדלו ליסע. גם אפילו שלא ע"י הדזוינט. ויכולים אתם ליקח הכל הן קאלדרעס²¹ כמה שיש לכם, וגם כל הספרים צריך להביא, אפילו הקרועים, וגם חומשים תהלים

ציצית ובפרט קיצור ש"ע חשוב בכאן מאד.

מגשמי[ות] צריכים להביא בעיקר קמח (ראיתי שלא הקפידו מ.פ.²² על 31 לערך) ועוד יותר - אורז ומסתמא גם - מאַנקע²³. אשר מקחו בכאן יותר מ[...]. פרנקים וכדומה ממיני גריסין. הערינג, וגם שאר מיני אוכל. בגדים טובים (בכלל לא הקפידו מ.פ. על שום

19) ש"ב פוזנר: כנראה הכונה להרה"ח רש"ב ז"ל פעוונער חתנו של הגה"ח המשפיע הרנ"ן ז"ל.

20) רשימה מפורטת מזה בספר 'היציאה מרוסא' ע' 279-283.

21) קאלדרעס: שמיכות.

22) מ.פ.: המשטרה במחנות העקורים בפאקינג.

23) מאַנקע: סולת, שעושים מזה דייסא.

דבר לא על [...] ורק הצרפתים רצו לבקש מכס ממכונת מספר²⁴ (הם בדקו מעט ורק זה ראו) אך אח"כ פטרו).

וגם צריך להביא כל מה שיש אצלכם מבגדים, נעלים, וכו'. כי כל מה שיכולים ללבוש בפאקינג ראוי גם כאן. בפרט בהמקומות המיוחדים לנו. מצב אנ"ש אינו ידוע לי ביותר ... בבקשה למסור הנ"ל ע"ד מה שיכולים להוביל, לכל המעוניינים בזה,

ר"י גאלדין בא ואמר דמשם כותבים שיוכלו לבוא אך צריך לאמצעים.

ממנו המברך אתכם בכוח"ט הלל

ב"ה. יום ד' בשלח [י' שבט תש"ח]

לרעיי וידידיי מהור"ר שלמה נ"י ושלום [מרוזוב] נ"י ור"ר יחזקאל [ברוד] נ"י

אחדשה"ט לא אאריך לבקש סליחתכם על שלא כתבתי עד הנה. כי גם עתה אינני כותב בפועל ממש במכוון רק מחמת שהנני יושב ומחכה לנסוע לברינאוה.

ביום ועש"ק העבר באו לכאן שני בחורים משיבת תומכי תמימים אשר ב770 איסטערן פארקווי, ההמה שלוחים מכ"ק אד"ש לפרוש בשלום כל אנ"ש אשר בכאן וגם באשכנז ואפשרי וגם יבקרו כמעט בכל מדינות אירופא, ומבקש כ"ק אד"ש לעזור להם בדבר חיזוק חינוך הטהור וכדומה.

הבחורים האלו נולדו באמריקה (אחד מהם הוא בן תמים) ומכל מקום אין ניכר בהם שום אמריקה-איד, אנדערער [=שום יהודי של אמריקה, שונה] כמובן. לבד מלבושיהם, וכפי הנראה הם חסידישע בחורים. ובכלל סדנא דארעא חד הוא, ומשתווים הם לנו בכמה דברים, במכתב אד"ש כתוב עליהם שהם מופלגי תורה,

בקיצור אין מה לירא לחברייא דילן לבוא לשם [לארצות הברית]. אף שבכמה פרטים לימוד הנגלה לכאורה מסודר שם יותר. מתי יסעו אצלכם אינני יודע לעת עתה.

מסדרים כמעט בכל לילה התוועדות והם מוסרים הפ"ש מאדמו"ר שליט"א. שציוה להם למסור א פנימיתדיקן גרוס [=דרישת שלום פנימית] ולעשות בכל מקום א חסידישע סעודה, לפירוש מהו א חסידישע סעודה, "א עקל פון א הערינג און אגלעזל ריין קלארע משקה ניט עסן און טרינקען" [=פיסת זנב של דג מלוח וכוסית משקה, לא לאכול ולא לשתות]. וגם נתן ע"ד [=על דבר זה] איזה שקלים [דולרים].

בכאן בהישיבה הכל מתנהל לאיטו הן הלימוד והן הנסיעה ובפרט אותם שאינם תחת השגחה ובפרטי פרטות אני כמעט שאינני עושה מאומה. ונוסע תדיר ברינאוה-פריז, פריז ברינאוה וחוזר חלילה.

אבקש ממך שלמה לשלוח לי שלושה מזוזות כי אצל הסופרים שלנו בכאן אי אפשר להשיג מפני שאינם כותבים. תיכף לשלוח אותם במכתב על אדרעס 36 וכו' הידוע לך ע"ש אלטא פעוונזנער²⁵ וגם אם יהיה לך בנקל אבקשך לשלוח איזה קיצור שולחן ערוך עברי טייטש, ואני אשלם עבור הכל כפי הוראתך. ובכלל תראה לשלוח מכל מיני ספרים.

אבקש לכתוב לכאן מכתבים.

25) אלטא פעוונזנער: הרבנית א.פ. אשתו של הגה"ח המשפיע ר' אברהם ברוך ז"ל (אמו ואביו של הגה"ח הרה"פ) עלטער באבע ועלטער זיידע של - יבחלט"א - החתן.

זה כמה חודשים שהנני חייב לך ר' יחזקאל [ברוד] מזל טוב [לחתונה]. אבל הלא ריבית
אסורה ועל כן בודאי לא תתבע ממני יותר מזל טוב לך. נתן השי"ת שיהיה הכל בשעה
טובה ומוצלחת.

כבר נשמע בין החיים כי כבר קבל זלמן שור מכתב מכ"ק אדמו"ר שליט"א עם הסכמה
על שידוכו עם בת ר' דוד לייב מאראזאוו.

ה"ב יאמלכסבר ואחזק ודרכך ודרכך נתיב פניי האלוקים
אכרוב כפי ויבידי התי' המ' ג' למגה נ'

לגמ ופוכה!

גדל סוד. גדל סוד. גדל סוד. גדל סוד. גדל סוד.

בנק הבנק. יתן השמט שחזרה לשרבניסוה'

לדיוט ג' אאק. דגמנ' . ותגדלוהו כמרה חורה

ומעמם סודים מתק הרודה. וגם אני דעל כמרה

בי ונצרה לי דת כמל' אוד לאו'ט. וד'ה היו'צרת

על'צרה מרג' שיה מצום דסוד. וכד' יצאו עב'ית ה'צרות.

והנני מתחיל ל'קים קומי (חומר) רוי' - די'נה ונ'. וכפי ה'זי וא'ע

לנכח ל'קים ג' סוד הפסוק. יתכ' ונ'.

ואחוו'ת ג' היא ל'צה דת (זה ית' משל' חב'טם) לאו'ט.

היה ג'כ'ל'א ד'גומ' ד'מ'ן ד'מ'ן. וד'ה. י'ה הא'כר'ים ג'נו. ע'שני ש'ים

ל'פ'ים. כי ע'מ'ן א'ני ל'כ'ים הפ'סוק'ם ע'ל ש'מ'ן כ'מ' ג'ל'ול'י.

וכ', ו'מ'ים נ'פ' כ'ך א'ז כ'שפ'י א'ג'ות. ו'מ'זי א'ת'ן. ו'מ'ה. ה'י'ק'ם

ד'כ'ו. א'ך כ'מ'ג. ו'כ'ה ד'ו'ש'ה. ו'כו'.

ה'פ'צ'נות 13 א'ק'ק'ק ל'ד'ו'א כ'ל'ל. ל'ת'מ'ים. כ'מ'ז'ום. ו'ל'א

ל'צ'רת כ'מ'יים מ'ד'ט. וג'ם ל'ם ל'פ'צ'יו'ני. כ'ה'ה ש'פ'ני ש'מ'ל.

ל'ת'מ'ים. ל'מ'ח'ו'ן ה'ל'ש'ה. ו'ל'יק ו'ה' מ'מ'ט'ק. א'ל'י כ'י. כ'ה. ל'כ'א

א'ית ל'ה'ו. ל'ת'מ'ט'ק. כ'ה'י'.

א'צ'ל'י א'ן ל'ל. י'ת'ם. כ'ל ח'ב'ט. כ'מ'וד. ה'ל'י מ'מ'ט'ק כ'מ'וד'ם

ע'ל ג'ש'ט ה'ל'צ'ות. ד'מ'נו'יים ק'צ'ר. מ'מ'ר. ש'י'ני ~~ש'י'ני~~

ד'אי ה'א'ל'ם. ו'מ'מ'ר. ש'י'ני ה'ס'ד'ר ד'מ'ני ה'ה'ל'ש'ה'ה כ'מ'ת' א'מ'ו'ר.

א'ג'ו'ר ה'מ'ג'ה. י'ת'פ' ל'כ'מ'ט ס'ד'י'ו' ו'י' ו'ל'ס' מ'ה י'ה' ג'ה'ה.

ה'מ'כ'ת ה'ל'ה' כ'ת'ם ד'ד'ל'ט'ו'ן... ע'ל ה'כ'ר'פ'ים...

ד'צה א'ס'ים כ'מ'ס'ית כ'כ'ר מ'ז'ט מ'מ'ל'תי ת'ח'ו' ו'מ' מ'מ'תי ת'ח'ו'.

ו'כ'מ'ת ה'צ'ל'ת'ה כ'מ'ג'ן כ'ל' ה'פ'ר'ים ה'ל'ה'

ב"ה יום ב' לסדר ואהבך וברכך וברך פרי בטנך וגו'²⁶

לכבוד רעי וידידי הת' הנע' מ' שלמה נ"י

שלום וברכה !

מזל טוב מזל טוב מזל טוב לך להולדת בנך בכורך יתן השי"ת שתכניסהו לבריתו של אאע"ה בזמנה, ותגדלוהו לתורה חופה ומעשים טובים מתוך הרחבה

וגם אני בעל בשורה כי נולדה לי בת למזל טוב לאויו"ט, וב"ה הילודת והילודה מרגישים עצמם בטוב, וכבר יצאו מבית הלידות, והנני מתחיל לקיים קומי (מחמת) רוני בלילה וגו', וכולי האי ואולי נזכה לקיים סיום הפסוק שפכי וגו'.

ואחותי גם היא ילדה בת (זה יותר משלוש חדשים) לאוי"ט,

הנה מרגלא בפומי' דמענדעלע מרזב על האברכים שלנו כשני שנים לפני, כי עדיין אנו נערים הסמוכים על שולחן בתו של פלוני, וכו', ואנשים נהי' רק אז כשנהי' אבות, ונחזי אנן, עתה היקום דברו, אך כתוב וראה-ועשה וכו'.

בהזדמנות זו אבקשך לבוא בכלל, לפעמים, בכתובים, ולא לצאת בעניית מז"ט, וגם לא להוציאני, בזה שהנני שואל, לפעמים, לממוני הלשכה, עליך ועל מעשיך, אף כי, ב"ה, קלא אית להו, לפעולתיך בעה"י.

אצלי אין יותר כל חדש, במיוחד, הנני ממשיך בעבודתי על משרתי הקודמת, בשינויים קצת, מחמת שינוי באי האולם²⁷, ומחמת שינוי הסדר בזמני ההשגחה בכתות אחרות.

אודות העתקה²⁸ הנה נרשמתי כד.פ.²⁹ ומי יודע מה יהיה מזה, המכתב הזה נכתב בדזשוינט.... על הברכים³⁰.....

ובזה אסיים במסירת ברכת מז"ט מזוגתו תחי' וגם מבתי תחי'. ובברכת הצלחה בגו"ר בכל הפרטים

הלל

(26) כנראה נכתב בשלהי שנת תשי"א.

(27) באי האולם: זאל בלשון אידיש.

(28) העתקה: היינו נסיעה מצרפת לאה"ק או לארה"ב.

(29) כד.פ.: הכוונה למילוי טופס בקשה להגירה.

(30) על הברכים: כי בחזר המתנה של הגוינט לא היה שולחן וכיו"ב לכתוב עליו.

